tendens eu3 infamare peccat
mortaliter. Idem ſi negat bo
na facta ab aliq̄. ſi et tac3 bōa
q̄ ſcit cū eſt neceſſariū ad libe
randū ꝓxim. ¶ Si audiuit
infamatōes ⁊ diffamatōnes
alioꝝ. Nam ſi h̄ facit q2 delec
tat̄ d̄ infamia eoꝝ peccat mor
talit̄. Si aūt h̄ facit q2 delec/
tat̄ de loq̄citate. ſed diſplic3 ei
infamatio alioꝝ. non videtur
mortale. In p̄latis aūt q̄ p̄nt
hmōi ꝓhibere ⁊ nō faciunt.
mortale videt̄. diſ. xxv. §. al's
ca demū. in glo.

Incipit ſecū

da ps in q̄ tractat̄ de mō int̄/
rogādi penitētes a ꝯfeſſore d̄
ſeptē viciis capitalib9. ⁊ eoꝝ
ſpeciebꝫ. ⁊ p̄mo de auaricia
⁊ hꝫ capitula. ix.

¶ De auaricia que eſt p̄mum
viciū capitale.

Titulus p̄mus

Auaricia

a tripl'r ꝑpetrat̄. ſc3 in/
iuſte acq̄rēdo. tēacit̄
retinendo. et inordinate amā
do. habetq3 multas ſpecies.
¶ Primus mod9 ſc3 iniuſte
acq̄rendi de quo ſupra dictū
eſt in ca. Non furtū facies. re
ſtant tñ aliq̄ d̄ q̄b9 dicet̄ Se/
cund9 mod9 retinendi tenaci
ter. ⁊ tertius ſc3 amandi īor/
dinate. poſtea inferius ponēt̄

De ſymonia.

Capitulū p̄mū.

ſ ymonia q̄ ē circa ſpi/
ritualia. ⁊ eſt ſp pctm̄
mortale in omni caſu.
¶ Nota q̄ pecunia q̄ recipitur
ſymoniace non debet reſtitui
ei qui dedit. ſed de neceſſitate
debet paupib9 erogari. vel il/
li eccl'ie in cuius iniuriā data
eſt. Si dedit pecuniam vl' a/
liq̄d aliud q̄d p̄cio poſſit eſti
mari ꝑ habendo aliq̄ ſacram̄
to vel baptiſmo. eucharistia.
bñdictōe nuptiarū. pnīa. or/
dinatiōe criſmate. ⁊ extrema
vnctōe. q̄ſi p̄cium huius ſa/
cramenti. cuius ſignum ē qñ
datur vt precium. ⁊ fit pactō
cum dante. Idem p̄ſumit̄
qñ negatur ſacramentū. ſi nō
datur pecunia. ſymonia ē. nc
excuſat conſuetudo. ſecus vo
eſt ſi dat vt elemoſynam. ⁊ g̃/
tis non coactus ſed ſponte. ⁊
ad ſeruandum cōſuetudinē
non coactus. Si clericus
exiſtens accepit aliquid tpa/
le ꝑ aliq̄ ſacramento dato vel
dando vt preciū ei9. vel quia
aliter nō dediſſꝫ. ſymonia eſt

¶ Si dedit aliq̃d quod pꝛe/
cio poſſit exiſtiari ꝓ aliq̃ bñ/
ficio eccl'iaſtico. ſimplici vel
curato obtinendo. ſymoniaꝫ
ꝯmiſit. ſꝫ ſoluēdo taxā curie ⁊
bullas nō reputat̃ ſymonia.
Jō ſi ꝓ aliq̃ bñficio eccl'iaſti/
co vel dignitate bñda aliq̃d
tꝑale dedit. ſymoniā ꝯmiſit ⁊
idē de ꝯferentibꝫ bñficia ⁊ of/
ficia hmōi ꝓ tꝑalibꝫ. Si e/
mit vel vēdidit aliquā capel/
lā eccl'ie. ſymonia eſt. Si e/
mit vel vendidit ſepulturam
eccl'iaſticam ſiue ſepulchꝛuꝫ
vbi ponit̃ cadauer. ſiue offici
um eccl'iaſticū. ſymoniā ꝯmi
ſit. Si pr̃on⁹ exiſtēs ꝓ pe/
cunia elegit vel p̃ſentauit iſti/
tuendū. ſymoniam cōmiſit.
¶ Si emit vel vēdidit aliq̃d
iuſpatronatus alicui⁹ capel/
le. vel eccl'ie. ſymonia ē. Si
poꝛrexit p̃ces cardiales ꝓ ali
quo indigno oꝛdināddo vl' be
neficiādo. ſymonia ē. ſi inten
dit vt p̃lat⁹ rōne p̃cū ṗncipa
liter aſſentire. Si fuit medi
atoꝛ ad ꝓcurādū alteri aliq̃d
ſpūale. vt bñficiū. oꝛdinem ⁊
hmōi. ꝓ aliq̃ tꝑali. Si ꝯdu/
xit aliquē ad p̃dicandū pac/
tiōe pecunie ⁊ hmōi. ſymoni
am ꝯmiſit. ⁊ ſimpl'r p̃dicatoꝛ
q̃ hoc mō acceptauit. ſymoni
am ꝯmiſit. ¶ Si filiaꝫ vl' cō/
ſanguineā vel ſeruā miſit ad
mōaſteriū pactōe facta d̃ cer
ta q̃ntitate ꝓ ingreſſu mona/
ſterij. ſymoniam ꝯmiſit. nec/
nō moniales. niſi foꝛte mona
ſteriū eſſet adeo tenue q̄ n̄ ſuf
ficeret illi ꝓuidere. ¶ De ſymo
nijs clericoꝝ vide in tertia ꝑ/
te. c. de clericis. De hac vero
materia ſymonie habes ple/
nius in. ij. ꝑte. ti. i. d̃ ſymonia
ꝑ totum

¶ De ꝓditōe. Capl'm. ij.

P Roditio frequenter ex
auaritia fit. Si ꝓdi/
dit ciuitatē. vel caſtrū
vel ꝑſonā inimicꝭ. vltra moꝛ
tale tenet̃ de omni dāno inde
ſecuto. ¶ Si ꝓdidit res alte/
rius iniuſte auferentibꝫ idem
¶ Si ꝓdidit ſecreta alterius
iniuſte. vltra moꝛtale tenet̃ de
damnis inde ſecutis. Sec⁹
ſi ſecreta inique vt ꝯiuratōes
⁊ tractatus ꝯ̃ ciuitatem vl' no
cumenta ꝑſonarū manifeſtat
qꝛ tūc bene facit ⁊ facere tene
tur. ¶ Si recepit aliq̃d ſb̄ ſi/
gillo ꝯfeſſiōis. ſed non in cō/
feſſione. ſi reuelat peccat moꝛ
taliter. niſi illud eēt quid ini/
quū. cui poſſit obuiare mani
feſtando. ⁊ ſi de hoc perpen/
dit q̃ndo pꝛomiſit. peccauit

moꝛtaliter.ſꝫ nec dꝫ tenere ſe/
cretū.quia etiā tūc peccaret.
¶ Si legit lr̄as alteri⁹ clau/
ſas videt̄ moꝛtale. niſi pone/
ret ſpem in ratihabitiōe mit/
tentis.vel eius cui mittit̄.

¶ De acceptōe ꝑſōaꝝ. C.iij.

SI accipit ꝑſonā in iu/
dicio.vicꝫ qꝛ magiſ au
dit vnā ꝑſonā ꝙ aliaꝫ
vel credit vni magis ꝙ alteri
nō ſeruato oꝛdine iuriſ.vł ma
gis declinat ad vnā ꝑtē ꝙ ad
alterā rōne amicicie ⁊ hmōi.
poſſet eē moꝛtale. Si in di/
ſtribuēdis bn̄ficijs ł officijs
eccłiaſticis vel ſecularibꝫ ad/
mittit indignos.peccat moꝛ
taliter.⁊ tenet̄ de dānis īde ſe
cutis ꝑſonis. Si in faciēdis
cedulis q̄ vulgarit̄ dicūt̄ ſcru
tinia ſcient̄ admittit īdignū.
vel q̄ ꝓhiberet admitti vel ex
cludi dignum peccat moꝛta
lit̄. Si in diſtribuendis o/
neribꝫ.vel īponendis collec/
tis ciuitatis ſcienter ḡuat ali
quē cōtra vel vltra debitū vł
alleuiat peccat moꝛtalit̄. ⁊ ſi
ſolū ex eius determinatiōe fie
ret talis diſtributio.tenet̄ dā
nificatis de dāno.ſecus ꝟo ē
ſi ponūt̄ cū eo plures alij. Et
ſi cū haberet diſtribuere ele/
moſynas alicuius ſocietatis
vel teſtamenti ⁊ hmōi nō fide
lit̄ diſtribuit.et ſi dediſſet nō
indigentibus. vltra moꝛtale
tenet̄ ad reſtōem.

De turpi lucro. Ca.iiij.

SI iudex accepit pecu/
niam vt iudicaret.aut
bn̄ iudicaret. aut n̄ iu/
dicaret.aut iniuſte iudicaret
peccat moꝛtaliter.⁊ tenetur il
lā reſtituere dāti. niſi dediſſꝫ
vt male iudicaret.qꝛ tūc tene
tur dare paupibus. Idē d̄ te
ſte ꝑ teſtimonio falſo ferēdo.
qꝛ peccauit moꝛtalr̄. ⁊ tenet̄
reſtituere.¶ Si fecit inſtrum̄
tū in fraudē vſurarū.vt nota
rius peccauit moꝛtalr̄. ⁊ mer
cedē quā accepit dꝫ paupibꝫ
erogare. Si ſuiuit vſurario
in arte vſuraria. vt notarius
peccauit moꝛtalr̄.⁊ ſi bona v/
ſurarij eſſent obligata reſtōni
non poſſet retinere ſolariū.ſꝫ
dꝫ reſtituere creditoribꝫ vſu/
rarij.alr̄s aūt poſſet. ſed illud
dare dꝫ paupibus.de hone/
ſtate tamen non de neceſſita/
te.niſi ipe eſſet paup.¶ Si re
cepit pecuniā ꝑ turpitudine
vt meretrix vel alia mala mu
lier. debet illam pauperibus
erogare. non tamen de neceſſi
tate. ſed de conſiliō honeſto.
¶ Si quis facit aliquā arteꝫ

vel artificiū cui⁹ vſus vt plu
rimū ē mortale. vt facere taxil
los vel cartas ꝛ hmōi peccat
mortal'r. n̄ᶜ debꝫ abſolui niſi
diſponat illō dimittere. Lu/
crū ꝟo ex h̄ factū debet pau/
pib⁹ dare. ex ꝯſilio nō p̄cepto
Si dieb⁹ feſtiuis emit vel
vēdidit negociādo. niſi forte
in nūdinis. vl' fec̄ ꝯctus al's
n̄ neceſſarios tūc. vel ſcripſit
vel fecit aliq̇d manuale p lu/
cro. vltra pctm̄ ſ̄m aliq̄s de/
bet illud lucrū paupib⁹ dare.
ꝛ h̄ poti⁹ videt̄ de honeſtate
q̄ȝ de neceſſitate. Si tpe meſ/
ſium vl' vindemiaꝝ emit bla/
dū vel vinū vl' fruct⁹ vt alio
tpe vēdat cari⁹ n̄ exñs tal' rei
negociator. neqȝ ppt̄ aliquē
honeſtū finē. ſed ppt̄ cupidi
tatē turpe lucrū ē. n̄ tn̄ tenet̄ i
aliq̄. Si accepit aliq̇d vt ali
quē eligeret ad dignitatē ali/
quā tpalē vel officiū ſeculare
vel vendidit hmōi officia ſe/
cularia turpe lucrū ē. nō tn̄ te
net̄ ad reſtitutōem aliquam.
Si mercator vl' alius por
tauit vl' portari fecit ferrū lig
naꝛ quecūqȝ mercimonia ad
terras infideliū nō hn̄s lniaȝ
apl'icā eſt excōicatus excōica
tione papali. incurritqȝ aliaſ
penas. vt habes in tertia pte
ti. xxv. p totum. Idem de dā
tibus in hoc auxiliū et conſi
lium. Si negociator exer
cet negociationes non ad ali
quem finem honeſtum. vide
licet gubernare familiaȝ. vti/
litatem patrie ꝛ hmōi. ſȝ p̄n/
cipalit̄ ob immēſā cupidita/
tē ꝯmittit turpe lucrū. Nō tn̄
tenet̄ de neceſſitate dare lucꝝ
paupib⁹. ſed vnam ptem de
ꝯſilio ꝛ honeſtate.

De ludo multiplici.

Caplm̄. v.

Udus. ſi luſit ad taxil
l los vel cartas. vel ad
aliū ludū fortune. Si
vicit p fraudem vel per falſoſ
taxillos vel mendacioſe. tene
tur illud qō ſic vicit reſtitue/
re amittēti vltra mortl'e ꝯmiſ
ſum. niſi ſit quid puuȝ. ¶ Si
vicit ab eo q̇ alienare nō po/
tuit. vt ſeruo. religioſo. vxore
filiofamilias. ꝛ hmōi. tenet̄ re
ſtituere his qui habent curā
illorūȝ. ꝛ eſt mortale ſi eſt q̇d
notabile. ꝛ ſi ex cupiditate ac
q̇rendi ludit. Si p multam
importunitatem traxit aliuȝ
qui non intēdebat ludere. vl'
retinuit volentē recedere. vl'
tra mortale tenetur illi ſi eſt
q̇d notabile. ¶ Si acq̇ſiuit
ſeu vicit per ludum hmōi in

locis vbi ꝓhibeẗ lud⁹ ꝛ man
daẗ fieri reſtitutio. ſiue legib⁹
impialib⁹ ſiue municipalib⁹
ꝛ ſuaẗ q̄ntū ad vtrūqꝫ. debet
tunc fieri reſtitutio illi q̄ ami/
ſit. ſecus ſi leges ille ſunt ab/
rogate ꝑ ꝯtrariam cōſuetudi
nē. Si vicit ꝑ ludū in aliȷ̄s
caſib⁹. exceptis p̄dictis nō te
neẗ illi reſtituere q̄ amiſit. q̄ꝫ/
uis poſſit elemoſinaliẗ ſi ſit
pauꝑ elargiri. ſꝫ debet pauꝑi
bus erogare de honeſtate et
cōſilio. ſm̄ aliq̄s teneẗ de ne/
ceſſitate. qđ tuti⁹ eſt. nō opoꝛ
tet tn̄ tales ſtrīgere ita ad cer/
tam reſtitutiōꝫ ſicut in furtis
vſura ꝛ hmōi. ſm̄ vero Ray.
ſunt q̄dam ꝑſone q̄b⁹ indiſti/
cte teneẗ q̄s reſtituere q̄cq̄d
ab eis lucrat⁹ fuerit in alee et
taxilloꝝ ludo. vicꝫ furioſi. ꝓ/
digi. minoꝛes. xxv. annoꝝ. et
maxime pupilli. Itē mēte
capti ſurdi muti ceci. ꝛ qui ꝑ
petuo moꝛbo laboꝛant. quia
tales rebus ſuis ſuꝑeſſe. id eſt
ꝓuidere non poſſunt. ꝓpter
quod dandi ſunt eis tutoꝛes
ꝛ curatoꝛes. Idem videẗ di/
cendū de ſeruis. monachis ꝛ
ceteris clauſtralib⁹ et filiȷ̄ſfa/
milias q̄ non hn̄t peculiū ca
ſtrēſe vel q̄ſi. et de vxoꝛe q̄ nō
hꝫ bona parafernalia. ꝛ etiāꝫ
đ adminiſtratoꝛib⁹ reꝝ eccle/
ſiaſticaꝝ que ſunt pauꝑeꝝ. et
de ſimilib⁹ ꝑſonis. tn̄ tl'es pe
cunie nō ſunt reſtituende eas
ꝑdentib⁹. ſꝫ tutoꝛi. curatoꝛi.
patri. monaſterio. dn̄o. mari/
to eccl'ie et hmōi. De reſtitu/
tiōe taliū vide plenius i ſum/
ma. in. ȷ̄ȷ̄. parte đ reſtōne ludi.
De aliȷ̄s ꝟo que cōtingūt in
ludis. vt fraudeſ. blaſphemie
amiſſio temꝑis. et hmōi. ha/
bes in capitulis aliȷ̄s.

De inq̄etudine. Ca. vi.

i Nq̄etudo circa tꝑalia
acquirenda ꝛ ꝯſeruā/
da. Si habuit im/
mēſam ſolicitudinē circa hu/
iuſmodi. ꝛ ꝓpter hoc dimiſit
aliq̄d neceſſariū ad ſalutē. vt
miſſam ꝛ hmōi. eſt moꝛtale.
Si ꝟo nō dimiſit neceſſa
ria ſꝫ remiſſoꝛ fuit q̄ ad ſpūa
lia. veniale eſt. Si habuit
nimiam ſollicitudinem circa
hmōi ex parua ꝯfidentia au
xiliȷ̄ dei in ſe non eſt moꝛtale.
ſed videẗ veniale. eſt tn̄ mltū
impeditiuū deuotōis ꝛ alio
rū bonoꝝ ſpūalium.

De inhumanitate retinen
di tenaciter. Capi. vij.

a Uaricia in retinendo
tenaciter ſeu ihūanitaſ
non faciēdi elēoſynas

corpales indigētib9 qn̄ p̄t h̄
p̄ſu ɔtinet.ſ. Viſito poto ci/
bo redimo tego colligo ɔdo.
¶ Si hn̄s ſupflua q̄ ad natu
rā. ⁊ q̄ ad decentiā ſtatus ſui
p ſe ⁊ familia ſua nō ſubuenit
neceſſitatib9 alioꝝ etiā nō ex/
tremis ſed magnis q̄s nouit
mortale ē. ¶ Si hn̄s de ſuper
fluo q̄ ad naturā ⁊ ſi nō q̄ ad
decentiam ſtatus p ſe ⁊ fami/
lia ſua. nō ſubuenit paupib9 i
extrema neceſſitate q̄s nouit
mortale cōiter iudicat̄. ſed h̄
oportet multa cōſiderare ad
bene intelligendum. vide de
h̄ in ſcd'a pte ti'p̄mo. ¶ Si n̄
ſubuenit indigentib9 de indu
ſtria ⁊ arte ſua cu᷒ potuit. vt
medicus medendo et viſitan
do īfirmos pauperes ſine ſa
lario. Aduocatus in aduocā
do. pcurator in pcurando. et
hmōi. videtur mortale. Si
quis non ſubuenit pauperi/
bus neceſſitates extremaſ pa
tientibus cum poſſet. vel tar
dauit dare. ⁊ exaſperauit pau
peres veniale eſt. ¶ Si para/
uit pauperibus nimis ſum/
ptuoſa vel nimia q̄ſtuantib9
ſine cauſa indigentib9 vl' vtē/
tib9 male elemoſynis. pctm̄ ē
potius q̄ṁ meritū. ¶ Si labo
rantib9 p eo in quocunq̄ mi

niſterio nimis diſtulit eis da
re mercedē vltra ɔuentōes fa
ctas. cū tn̄ poſſit ſoluere poſ/
ſet eē mortale ſi incurreret g̃/
ue damnū vel ſcandalu᷒ idē
ſi aliquid defraudauit.

De auaricia amādi res in
ordinate. Capl'm. viij.

n
Ota q̄ ſi q̄s res etiam
iuſte acq̄ſitas ita inor
dinate amat vt inhere
at eis vt fini. cuius ſignū eſt
qn̄ pp̄ter eas non amittēdas
eēt parat9 facere cōtra aliq̄d
p̄ceptorꝝ dei peccat mortalit̄
quia plus diligit creaturam
q̄ṁ deum. ¶ Si aūt nullo mō
vellet facere ɔtra ſalutem ſuā
pp̄ter hmōi tpalia. q̄ṁ uis in/
ordinate afficiatur ſeu amet
ea veniale eſt.

¶ De prodigalitate ɔ̄ria aua
ricie. Capl'm. ix.

ſ
I ſupflue expēdit ſuā
ſubſtanciā. vel in edi/
ficijs ſūptuoſis. vel in
eq̄s. vel in ɔuiuijs delicioſis
vl' freq̄ntib9. vel paleſtris. vl'
ludis vel ornamentis veſtiū
pitudinib9. ⁊ p̄cipue mulieꝝ
vl' in exenijs vel hyſtrionib9.
⁊ hmōi pctm̄ ē. et quando eſt
notabilis exceſſus ſed eſt ſine
conſenſu. eſt veniale. vel nul/
lum etiam de re notabili ſm

ꝓportionē ſui ſtatꝰ ē mortale
vel in modico eſt veniale. De
ſcēdere aūt ad ꝑticularia pu/
ta ďtermiare qn̄ ē mortale vł
veniale nō de facili pōt dari
iudiciū certū a ꝗ ꝯgſcat.

De inuidia ꝗ eſt ſcđm vici
um capitale.

Titulus.ij. de īuidia ⁊ eiꝰ
ſpeciebꝫ.iiij. ⁊ hꝫ capł'a.iiij.

Capł'm ṗmū.

Inuidia ē
triſticia de alieō bo/
no inq̄ntū deſiderat
vt diminutiuū ꝓṗe excellētie
⁊ ſi ſit ex ꝯſenſu rōnis morta/
le eſt.niſi eēt de aliq̄ re ꝑua.ſi
cut puer ꝗ inuidet alteri pue/
ro ꝙ habeat plures fructus ⁊
hmōi. ſed ſi ſit ẜm motū ſēſu
alitatis.⁊ cū diſplicentia rō/
nis ē veniale vel nullū.etiā ď
re notabili. Interrogādū ē ẜm
ſtatum de hmōi īuidia. ſcꝫ ſi
p̄latus alteri p̄lato inuidet ď
maiori p̄latiōe vel dignitate.
Si eſt officialis ď maiori et
digniori officio. Si doctor
de maiori ſcia ⁊ cōcurſu. Si
ſcholaris ď acutiori ingenio
alterius ſcholaris. Si ciuis
de maiori honore ⁊ reputatōe
alterius. Si ſp̄ualis de ma/
iori fama alterius. Si muli/
er de alterius marito.filijs.or
namentis. pulchritudine. et
hmōi. Si artifex de artificijs
artis ſue ⁊ lucro.⁊ ſic de alijs
Si ꝗs cū dolet de bono ꝓxi/
mi ſui.nō ex eo ꝙ ille habeat.
ſed de defectu ſuo. qꝛ iṗe illo
caret.contētus tm̄ ꝙ ꝓximus
habeat nō ꝑtinet ad inuidiā.
⁊ ſilr̄ ſi doleat de bono inimi
ci.ex hoc ſolū qꝛ timet inde ſi
bi nocumentū.nō ꝓṗe ꝑtinet
ad inuidiam.

De odio ⁊ alijs filiabꝫ īui/
die.⁊ ṗmo de odio. Ca.ij.

Si habuit odiū ad de/
um.qꝛ flagellauit eum
vel īpediuit mala deſi
deria eiꝰ.vel alia de cā.morta
le ē. ¶ Si habuit odiū ad ꝓ/
ximū deſiderans malū eiꝰ vt
malū.⁊ ſi ē malū notabile qđ
ille appetit rōne deliberata.
mortale ē.ſiue malū ſit in ꝑſo
na vel fama vel ſubſtantia vł
alio mō.ſecꝰ aūt ſi nō ꝯſenſit
rōne.vł ſit ꝗd nō mł'tū dāno
ſum. Si ṽo deſiderauit ma
lū alterius.vicꝫ infirmitateꝫ
in bonū eiꝰ.vt.ſ.bonus effici
atur.ł ne peior.vł ne alijs no
ceat.nō eſt odiū. Interrogan
dū ⁊ inueſtigādū eſt hoc cau
te.nam laici omnem diſplicē
tiam ſolent appellare odium

q̄ tñ ē niſi mō dicto. Itē odi/
um ꝯ vnū reputāt tm̄ vnum
pctm̄. Sꝫ nota ꝙ ſicut i alijſ
ſic in iſto. quotiēs reuocādo
iniuriā menti de nouo habu
it odium ad illuꝫ cum ꝯſenſu
rōnis. totiēs peccauit morta
liť. Interrogandū ē etiā de tē
pore. ſ. q̄ntū ꝑſeuerauit ꝛ quō
freq̄nť odiuit Itē ꝙ dimittat
omne odiū. ſed nō optet imo
non debet ille petere veniam
quem odiuit ſi peccatum eſt
occultum. niſi publice cuꝫ ꝟ/
bis vel alijs modis offēdiſſꝫ

¶ De ſuſurratiōe q̄ ē ponere
diſſenſiones inť amicos pro
pter malā intentionē.

Capl'm. iij.

I q̄ſiuit pōere diſcor/
ſ diam inť amicos vel
conſanguineos. dicēſ
malū vni de altero. vel econ/
tra. vel referens ſtudioſe que
pñt cauſare hmōi. qꝛ mortľe
ē. ꝛ nurus ergo ſocrū. ꝛ ſocrꝰ
erga nurū ſolent his vacare.
¶ Si dixit aliq̄ ꝟba vñ orta
eſt diſcordia inť amicos vel
ꝯſanguineos. ſed nec hoc in/
tēdēs ſed incaute. de ſe nō eſt
mortale. ſꝫ poſſꝫ eē rōne ſcan
dali. ¶ Si q̄s intēdit diſſol/
uere malas amicitias. vel cō/
uerſationeꝫ alicuius cū alijs
ne decipiať congruis reme/
dijs non eſt malum.

De exultatiōe in aduerſ.

Capl'm. iiij.

I videns dāna euenire
ſ ꝛ mala his q̄b⁹ iuidet
vel odiū hꝫ letať ꝺlibe
rato aīo ꝺ malo illi⁹ mortale
eſt. ſecꝰ aūt ſi nō deliberato a/
nimo. Letari aūt ꝺ malo ini
mici. nō inquātū malū eiꝰ. ſꝫ
inq̄ntū nō poterit nocere. vel
al's iniuſte eū opprimere pōt
eē ſine pctō.

De triſticia in ꝓſpis.

E triſticia in ꝓſpis q̄
d ħ differt ab iuidia. qꝛ
triſtať de bono ꝓximi.
ꝛ ꝓpť hoc cogitat quō male
habeat ꝛ deſiderat. ſed ꝯtin/
git ſepe ꝙ nō patiť ille dāna
que ei appetit. ſꝫ magis ꝓſpa
tur ꝛ ꝺ ħ triſtať. ꝛ eſt mortale
vbi eſt ꝯſenſus rōnis.

¶ De ira q̄ ē tertiū viciū capi
tale. ti. iij. ꝛ hꝫ. ca. ij.

Ra eſt ap
i petitus vindicte ꝛ vi
ciū capitale. ꝛ freq̄uē
ter miſcetur cum odio. Si ꝑ
pter aliquem defectum in ſe
vľ in altero cōmiſſum deſide/
rauit vindictam ſeu punitōꝫ
quōcūq; vt ꝑ ſe vel a deo vel

ab alio intendens ſolū ſatiſfa
cere aīo ſuo irato. ⁊ ē mortale
qñ ſcʒ ſolū intēdit punitiōeʒ
ꝑter ordinē rōnis. ſi notabile
malū eſt ⁊ cū ꝯſēſu rōnis al's
veniale. vt ira q̄ttidiana ī gu
bernatōe familie. ¶ Si iratꝰ
in ſeiꝑm ꝓpter aliquē ꝺfectū
turbaẗ cōtra ſe veniale eſt cōi
ter. ¶ Si iratus ꝯ deum ꝓpẗ
aliqꝺ flagellum murmurat ī
corde vel ore impatienter fe/
rēs. ⁊ poteſt eſſe mortale ⁊ ve/
niale. ẜm modū impatiē.

De indignatione ⁊ aliꝭs fi
liabꝫ ire.

Caplm̄ ſcꝺm.

ſ J indignatꝰ ꝯ aliquē
nō valēs audire eum
vel videre. reputās eū
indignū eo ꝙ ſibi diſplicue/
rit cū debuit ſeruire. potius ē
veniale cōiter. ⁊ ſi ꝓpẗ hoc re
tinet ſibi loq̄lā. vel aliud ſig/
nū oñdit diſplicētie. qꝛ aufe
rēda ſūt ꝓpter ſcandalū ꝓxio
rum ⁊ opinionē odiꝭ.

De tumore mentis.

ſ J excogitauit diuer/
ſas vias ⁊ modos ad
vindicandum ſe de in
iuria. ⁊ his implicauit men/
tem cogitationibus altercati
uis ẜm proceſſuʒ poteſt eſſe
mortale et veniale.

De clamore.

ſ J ex ira clamauit ꝯ
aliquē inordinate et
ꝯfuſe ⁊ furioſe loquē/
do. eſt veniale cōiter.

De ꝯtumelia

ſ J dixit alẗi ꝟba cōtu/
melioſa vel iniurioſa
īportātia vicia vł op
probria aīo iniuriandi nota/
biliter. vt vocādo eū ꝓditorē
vel inhoneſtā ꝑſonā. ⁊ dicen
do mala de parentibꝫ ⁊ hmōi
mortale eſt. Si dixit ꝟba
opprobrioſa familie ſue ł diſ
cipulis vel ſibi ſubditis cau
ſa correctōis. ſi mō debito et
honeſto eſt ſine pcō. vel cōiẗ
eſt veniale. niſi īfamatoria di
ceret. ⁊ ſequeretur ſcandalum
magnum.

De blaſphemia et maledi/
ctione creaturarum.

ſ J blaſphemauit ani
mo deliberato aliquē
vt ꝑcuteretẗ tali male/
dictōe in malū. eſſet mortale
niſi hoc affectaretẗ in emēda/
tionem eius. ¶ Si vero hoc
non deſiderauit ẜm rationeʒ
ſed ẜm ſubitum motum ire
eius. Cuius ſignuʒ eſt. quia
ſi hoc contingeret valde do/
leret. ſicut fit a parentibus
communiter eſt veniale.

¶ Si maledixit creaturas irrõnales. q2 ſi fecit in deteſtatione creatoris. vel ĩ dãnũ dñi ei⁹. ē mortale. al's veniale ꝛ ociosum. ¶ Si blaſphemauit aīas defunctoꝝ ſuoꝝ parẽtũ vel alioꝝ hoiꝫ. videt̃ mortale q2 videt̃ itẽdere notabile malũ. Idẽ cũ ſeipm maledixerit ex ĩpatiã. Si blaſphemauit diabolũ malũ eſt. q2 ociosum ſaltem. De maledictõne dei ꝛ ſctõꝝ dictũ eſt ſup̃ p2io ꝑcepto.

De rixa.

D E rixa p quã ex ira ſe inuicẽ hoies ꝑcutiũt. vic3 cũ fit aīo nocendi vel iniuriãdi. vt in adultis ē mortale. in incipiente veniale Idem in ꝓſequente aīo vindicatiuo. ſecus ſi aīo defendẽdi ſe tm̃. vel etiam ad exercitium. vt pueri

De ſeditione.

D E ſeditõe q̃ eſt qñ vna ps ciuitatis inſurgit ↄ aliã. ex ꝑte eius q̃ iniuſte mouet. eſt mortale cum oibꝫ ſeq̃cibꝫ eius. ꝛ tenet̃ de oib⁹ dãnis inde ſecutis alteri parti. Ex ꝑte aũt eius q̃ reſiſtit ſeditiõi iniuſte mote ↄtra ſe vel bonũ ciuitatꝭ. nõ ē ꝫm ſe peccatũ. niſi miſceant̃ odia ꝛ vindicatões. ꝑut cõiter accidit. Qñ ex reſiſtentia alteri ꝑti ſe querent̃ multa ꝑicula ꝛ mala cedendũ eẽt. al's nõ euaderet multa peccata q̃ ĩ ↄflictu ꝑtium ſeq̃rent̃. ¶ Si q̃s etiã ita partialis eſt vt guelphus ꝛ gibelinuſ. ſeu aliter ꝑtial' ita obſtinato aīo q᷑ appetit exterminiũ alteri⁹ ꝑtis ſeu exiliũ per phas ꝛ nephas. paratus etiam in malis ſeq̇ ꝑtem ſuã nõ eſt ſine mortali. ꝛ in malo ſtatu ꝑditõis.

De bello

S I q̃s mouet bellũ iniuſtuꝫ mortal'r peccat. ꝛ omnis q̃ dat auxiliũ ↄſilium ꝛ fauorẽ ſil'r peccat mortalit̃

De dãnis aũt q̃ ibi fiunt. ꝛ de reſtõnibꝫ. ꝛ q̇d ſit iuſtum vel iniuſtũ bellũ. vide in tertia ꝑte. De homicidio dictum eſt. ſ. c. v.

¶ De accidia q̃ ẽ q̃rtũ capitale viciũ. ti. iiij. ꝛ hꝫ ca. v.

¶ Primũ capl'm de eadem

A Ccidia. i. portat tediũ bñ opãdi. Si ita contriſtatus ꝛ tediat⁹ eſt q᷑ habuit ĩ horrorẽ bona dina. ꝛ ĩ abominatõꝫ ſpũalia ꝛ opa bona ad q̃ tenet̃ vt ꝑcepta dei ꝛ ec

cleſie ꝛ hmōi. qñ adeſt cōſen/
ſus rōis ē mortale. ſꝫ ſi hꝫ ta/
lē motū tm̄ ſm ſenſualitatē
cū diſplicētia rōis. eſt veniale
¶ Si aūt ꝯtriſtat⁹ ē ꝺ morte
ꝯſanguinei vel alio cāu ꝙ pe
nitet cū bn̄ feciſſe. vel ꝓponit
ampli⁹ ñ bn̄ facere. mortl'e ē.
¶ Si ita ꝯtriſtaꝛ ꝙ vellet nū/
ꝗ fuiſſe creatus a deo. ſeu nō
ēē nat⁹ i mōo. vl' ēē ſic brutū
aīal. vel mori quōcunqꝫ ſiue
bn̄ ſiue male diſpoſit⁹ dūmō
hinc exiret. talis triſticia cum
ꝯſenſu rōnis eſt mortale.

Si etiā ita ꝯtriſtaꝛ de aliq̄
caſu aduerſo ꝙ incurrit gndē
infirmitatē ꝑpter nimiam tri
ſticiam ꝑdens ſomnū. dimit
tens cibum ꝛ hmōi. videtur
mortale qñ pōt ſe iuuare cō/
tra hmōi Si contriſtatur
ex ꝯſideratione bonoꝝ q̄ hn̄t
alij q̄bꝫ ipe eſt ꝑuatus vilipē
dens oīa ſibi data a deo ꝛ in/
deſumens tediū bn̄ opandi.
ſm ꝯſenſum rōnis illa acci/
dia eſt cōiter veniale. et in ꝑſo
nis ſpūalibꝫ repiꝛ. Si cō/
triſtaꝛ ex h̄ ꝙ bona ꝓpoſita q̄
fecit ſepe frāgit. ex h̄ incurrit
tediū bene opandi q̄ſi ſibi vi
deaꝛ nō poſſe ꝑficere acidia ē
in ſpūalibꝫ incipientibꝫ dō ſ/
uire. Si ex frequētia tenta
tionū attediaꝛ in laborando
ꝛ reſiſtendo veniale ē. ſi tñ re/
ſiſtat in incipientibus cōtin/
git ſepe. Si attediaꝛ i bo/
nis opibꝫ vel bene opando o/
rando audiendo legendo le/
ctiones vel ꝑdicationes. aut
dicendo officium ꝛ hmōi. ñ
tamen dimittit de neceſſitate
fienda cōiter eſt veniale. ꝛ ſa/
tis etiam in ſpūalibꝫ repitur.
¶ Si triſtaꝛ de aliq̄ defectu
mag̃ ex eo ꝙ apparꝫ defectu
oſus corā hoībꝫ ꝗ coram dō
accidia ē. ꝛ freq̄nter veniale ꝓ
cedens ex ſupbia.

De filiabꝫ accidie Ca. ij

D E filibꝫ accidie in q̄b⁹
difficile eſt cognoſce/
re quando ibi ſit pec.
catum mortale. niſi ꝯmiſceꝛ
cū aliquo peccato. vt cū omit
titur aliquod ꝑceptū. niſi de/
ꝑmat ita mentē ꝙ tollat cari/
tatē dei ꝛ ꝓximi.

De deſperatiōe.

S I deſperauit de miſe/
ricordia dei. exiſtimāſ
non poſſe vel non vel/
le ei ꝑcere etiam reuertenti ad
penitentiam. vel nō poſſe ab/
ſtinere a peccatis cū adiuto/
rio dei eſt mortale ſm delibe/
rationem ꝛ conſenſum. ſecus

ſi ſm aliquē impulſū tētatio/
nis. ¶ Si deſpauit ſe ñ poſ/
ſe euadere aliquas miſerias
mundi vel ꝑicula ꝓpter q̄ de
creuit ſe occidere eſt moꝛtale.
Et ſi aliquid ad hoc fecit mł
to magis.

De malicia

I ꝯtempſit diuina et
ſ ſpūalia bona ex triſti/
tia aggꝛauante mentē
mixta cū accidia moꝛtale eſt.
Si aūt ꝯtēneret ꝛ refugeret
ea ꝑ q̄ poſſet vitare peccatuꝫ.
qꝛ tūc ꝑtinet ad blaſphemiaꝫ
in ſpiritumſanctum. vt infra
dicetur.

De puſillanimitate.

I ſubtraxit ſe ab illis
ſ bonis ad q̄ erat aptuſ
timoꝛe deficiendi. vt a
ieiunijs. ab ingreſſu religiōiſ
a ꝑlatiōe iniūcta ab officio p̄/
dicatōis ꝛ audientia cōfeſſi/
onis iniūcte. ꝛ hmōi. eſt cōiꝵ
veniale. niſi eſſet p̄ceptum in
eo qđ dimittiꝵ.

De rancoꝛe

I habuit diſplicentiā
ſ ꝛ tediū in coꝛrigentes
eū ꝓpter coꝛrectionem
eſt veniale. niſi illos odiret. et
tunc odium eſt mixtū

¶ De ocioſitate que pꝛocedit
ex tedio.

I ſtetit ocioſus nihil
ſ boni oꝑans coꝛpale
vel ſpirituale. vñ amit
tit tempuſ irrecuꝑabile. vide
tur veniale. niſi ex ocio adda/
tur aliquod vicium quod fre
quenter accidit. et quanto tē/
poꝛe ſtetit ocioſus.

¶ De toꝛpoꝛe ſeu pigricia bñ
oꝑandi.

I fuit tardus ad bene
ſ oꝑandū. licet illđ fece
rit. tardus ad eccłiaꝫ
ad oꝛandum. ad elȳnas dan/
dū. ꝛ hmōi. cōiter eſt veniale.
niſi ex tarditate omitteret p̄ce
ptū. vt qꝛ cito nō ſubuēit pa/
tienti extremam neceſſitatem
cuꝫ teneꝵ vt infirmo. vñ ſeqꝵ
moꝛs ꝛ hmōi. tūc ē moꝛtale.

De euagatōe mentis.

I habuit diſtractiōeꝫ
ſ mētis in oꝛōne. ꝛ fuit
in ea. vel cū volūtate e/
uagaꝵ. vel audiendo p̄dicati/
onē ꝛ diuina mente cogitauit
vana ꝛ inutilia. eſt cōiter ve/
niale. niſi addaꝵ aliqđ ſpecia
le peccatū. vel ꝑ totū officiuꝫ
ad quod obligatur ex p̄cepto
vel audit noua. vel ſi loq̄tur
inutilia. vel ex tedio mutat lo
loca hincinde vel diſtrahit
ſenſus et membꝛa diuerſi/

mode ē veniale cōiter.

¶ De negligētia ſeu tepedita/
te. Caplm. iij.

Ue eſt remiſſio volun
q tatis circa ea q̄ dꝫ face
re. In hac q̄ttidie oēs
offendūt. ſed venialit. niſi o/
mittat aliqd̄ neceſſariū. Si
fuit negligēs circa opa miſe/
ricordie ſpūalia. q̄ hoc verſu
ꝯtinet. Cōſule caſtiga dimit
te ſolare fer ora. ¶ Nota ꝙ ſb
cōſule ꝯp̄hendit doctrina. et
docere ignorantez p̄cipue ad
ſalutē vtilia. ¶ Si fuit negli/
gēs ad addiſcēdū neceſſaria
ad ſalutē. vt p̄cepta dei ꝛ eccle
ſie generali. qꝛ hmōi ignoran
tia nō excuſat. vel ad eunduꝫ
ad p̄dicatiōem. ꝛ vtile eſt iniū
gere idiotis vt p̄dicatōes aliq̄ſ
audiant. ¶ Si fuit negligenſ
ad ꝓcurandū ſibi ſacramēta
ꝛ ſue familie. ꝛ ſi ex negligen/
tia ꝛ dilatiōe mortua eſt ꝓles
ſine baptiſmo. eſt mortale.

Si infirmus mortuꝰ ē ſi/
ne ꝯfeſſiōe ꝛ cōione vel extre/
ma vnctōe. cū ex negligentia
craſſa ꝓcedit. videt mortale l'
graue veniale ſm ꝙ plus ille
indigebat. Si fuit negli/
gēs ad ꝓcurādū ſacramētuꝫ
ꝯfirmatōis. Si iterū feciſ
ſet dare ſacramenta baptiſmi
ꝯfirmatōis vel ordinē ſcient
ſacrū. eſt mortale. ꝛ ꝯtrahit ir
regularitas in ſuſcipiente.
Si fuit negligens ad frater
nā correctiōem. cū tenet vicꝫ
de pctō occulto ꝛ mortali. et
inde ſperabat emendatiōem
illiꝰ. tūc eſſet mortale dimittē
do oīno illam. veniale ꝓo re/
tardando. vel de his q̄ nō ſūt
mortalia Si non ſeruauit
ordinē debitū in fraterna cor
rectōe vel nimis aſpere vl' tē
pore vel loco indebito. pecca
tum eſt.

De negligētia ꝯfeſſiōis
Caplm. iiij.

ſ I omiſit ad minus ſe
mel in anno ꝯfiteri. vl'
ex negligentia vel igno
rantia mortaliter peccauit. ꝛ
Secꝰ ſi ex impotētia. videli/
cet qꝛ nō hꝫ copiā cōfeſſoris
ſed ſi poſtea cum habet copi/
am ꝯfeſſoris n̄ ſuppleuit de/
fectū. mortale eſt. Si fecit
cōfeſſiōeꝫ fictā ſciēt dimittēſ
aliqd̄ mortale. vel quod du/
bitabat vel credebat eē mor/
tale. etiam ſi non eſſet morta/
le. mortaliter peccat. ꝛ tenet
iterare ꝯfeſſionem Si di/
cit ſe eſſe contritū de omnibꝫ
peccatis ꝛ diſpoſitū ad abſti
nendū ꝛ ſatiſfaciēdū. cū h̄ nō

ſintenderet mortal'r peccauit
⁊ tenet̃ iterare ꝯfeſſionē. Si
pniaꝫ ſibi iniūctā ꝑ mortali/
bꝫ ex negligētia omiſit facere
peccauit mortaliter ⁊ tenetur
iterare cōfeſſionē. ſi ē illiꝰ obli
tus pnie. Si ſciēter ꝯfeſſus
eſt ei queꝫ ſciuit excōicatum
vel ſuſpēſum. vl' nō hñteꝫ au/
ctoritatē. puta qꝛ ſymoniace
accepit bñficiuꝫ. vel qꝛ intru
ſus ē ꝑ laicā ptātez. peccauit
mortal'r. ⁊ tenet̃ iterare cōfeſ/
ſionē. Si ꝯfeſſus eſt in ex
cōicatione maiori exiſtens.
quā neſciuit ipſe nec cōfeſſor
eiꝰ. abſolutus tñ fuit a pctis.
oportet iteꝝ cōfiteri. qꝛ nō fu
it capax abſolutōis tūc ꝓpt̃
excōicatiōeꝫ. Si ꝯfeſſus ē
ei q̇ nō hꝫ ſufficientem ſciam
peccat. ⁊ ſi fuit adeo igrās ꝙ
neſciuit diſcernere pctā eius
p̄cipue cōmunia. tenet̃ itera/
re cōfeſſionem.

De negligētia circa cōmu/
nionem. Capl'm. v.

J omiſit cōicare ſemel
ſ ī anno. ſ. in paſca reſur
rectōis poſt annos di/
ſcretōis. peccauit mortal'r ni
ſi fuiſſꝫ legitime īpeditus. vt
qꝛ alteratꝰ ſtomacho vl' excō
municatꝰ. q̄rēs tñ abſolutio/
nē. vel de licētia ꝓpꝛij cōfeſſo
ris ꝑ aliq̊t dies differret. et in
hmōi caſibꝫ debꝫ ſupplere de
fectū qñ pōt. Si nō cōica
uit ieiunꝰ. ita. ſ. ꝙ pꝰ mediam
noctē aliq̇d ſūpſit ꝑ modū ci
bi vel potꝰ. peccauit mortali/
ter. niſi eſſet grauiter īfirmus
qꝛ tūc lꝫ. ¶ Si cōionem ſum
pſit cum ſtaret cū ꝓpoſito ali
cuius pcti mortalis. vel cum
eēt excōicatus hoc ſciens vel
ignorās ignorātia craſſa pec
cauit mortal'r. ¶ Si nō ꝯfeſ/
ſus de aliq̇ mortali pctō com
miſſo aduertent̃ ex verecūdia
vel inaduertent̃ ꝓpter indiſ/
cuſſionem cōſcie. vel ex igno
rantia craſſa ⁊ ſupina ſūpſit
cōionem. peccauit mortalit̃.
¶ Et nota ꝙ ſi q̇s omittit cō
feſſionem vel cōionem in tꝑe
ſtatuto conari debet ꝯfeſſor.
vt inducat eum ad ſupplen/
dum defectum. niſi ſit oīno ñ
bene diſpoſitus. Item cū
reꝑit aliquem deditū vicijs
turpibus ⁊ alijs vſqꝫ ad finē
quadrageſime cautū videtur
ne ſubito admittat eū ad cōi/
onem. ſed ꝓlonget ſibi tempꝰ
ꝑ aliquas hebdomadas. De
alijs ṽo defectibus q̇ cōmit/
tunt̃ circa cōionē ⁊ miſſā. vi/
de in. iij. pte ꝺ clericꝭ. Si exi
ſtens excōicatus maiori ſciēt̃

pticipauit. audiẽdo diuina i
eccl'ijs. aut ſacramẽta pcipiẽ
do. peccauit mortal'r. ¶ Si p
ticipauit in crimine cũ aliq̃ p
pter qd ille cũ q̃ pticipauit e/
rat excõicatus. vicʒ quia ver/
berauit clericũ. vt. c. ſi ɔcubi/
ne. de ſentẽ. excõ. Uel ſi aliq̃s
clericus ſubijcit ſe alicui lai/
co verberandũ ad placandũ
eũ de iniuria ſibi illata. cleric⁹
ille efficit̃ excõicatus. ⁊ mor/
tale ẽ vt. c. ɔtigit. de ſen. excõ.
¶ Si xp̃ns excõicatus maio/
ri ſcienter participauit cũ a/
lijs fidelib⁹ etiam extra diui/
na precipue in his q̃ continẽ
tur in hoc verſu. Os orare va
le cõmunio menſa negat̃. Et
ſi fecit ex contemptu ɔtra p/
hibitõẽ ſupiorꝫ. peccauit mor
talit̃. al's venial'r. ⁊ efficit̃ ex/
cõicatus minori. a q̃ pt abſol
uere oĩs q̃ hʒ eũ audire in cõ/
feſſione. ¶ Excipiunt̃ tñ q̃n/
qꝫ caſus in quib⁹ licet parti/
cipare cum excõicatis. q̃ ɔti/
nent̃ in h̃ v̄ſu. Utile lex hũi/
le res ignorata neceſſe. Hec
anathema q̃dẽ faciũt ne poſ
ſit obeſſe. Quos vide in q̃rta
pte ſumme.

Quintus titulus de inani
gl'ia et hʒ tria capl'a. Primũ
capl'm de inani gl'ia.

Einani glo
d ria q̃ ẽ q̃ntũ capitale
viciũ iportãs iordĩa
tũ appetitũ laudiſ hũane ſeu
inordinatã ɔplacentiaʒ eius
cui offert̃. ⁊ cũ fit aliq̃d opus
p̃ncipal'r ppt' laudem ppriã
amittit̃ ei⁹ merces ⁊ pctm̃ in
currit̃. ⁊ interrogandũ ẽ ſm
ſtatũ hoim ð diuerſis mate/
rijs i q̃b⁹ hoĩes q̃rũt ſibi lau/
dẽ. vicʒ a doctore ð ſcia ⁊ do
ctria. a ſcolari ð ingenio ⁊ di/
ſputatõe. a rectore de regimi/
ne. a mulierib⁹ ð ornatu ⁊ hu/
iuſmõi. Si q̃ſiuit laudẽ ⁊ glo
riã ð ope pctĩ mortalis. mor
tal'r peccauit. ſi ſm rõnem de
liberatã h̃ egit. ſec⁹ ſi ſm mo
dũ ſenſualitatis vel etiã ſi de
aliq̃ veniali gl'iat̃. ¶ Si opa
ſua de genere bonorũ vt ieiu/
nia. elemoſyne ⁊ hmõi. quaſi
omnia ad laudem humanaʒ
fecit. mortale videtur cuʒ ibi
conſtituit finem. ſecus ſi ali/
quid borũ aliquãdo fec̃ alio
fine. Si ita ordinate acce/
pit laudem de aliq̃ ope. qꝫ p/
pter eaʒ ɔſeq̃ndã par⁹ erat fa
cere ɔ aliq̃d p̃cepto peccauit
mortaliter. In alijs aũt caſi/
bus videtur veniale.

De imodeſtia ornat⁹. ca. ij

d E immodeſtia orna/
tus q̄ ꝓcedit freq̄nter
ex inani gl'ia.lꝫ etiaꝫ ex
aliȷ̄s cauſis poſſit ꝓcedere.et
ꝑcipue mulieres iuuenes de
hoc interrogādc ſunt.ſ.de or/
natu capilloꝝ.fucoꝝ.gēmaꝝ
veſtiū ꝑcioſaꝝ. ⁊ foderaturiſ
⁊ caudis eaꝝ. ⁊ planellis ni/
mis altis ⁊ coronis capitis.
⁊ hmōi.in qbꝫ aliqñ ē morta/
le.aliqñ veniale.¶ Si vſus l'
vſa eſt fucis vl' aliȷ̄s ornamē
tis ad oſtentatiōeꝫ ⁊ inanem
gl'iam.ſi ō hmōi ſupbiuit vl'
gl'iata ē mortale ē.ſi tātā de/
lectatōem habuit ad laudem
et gl'iam illam ꝙ non curanit
trāſgredi mādata dei ⁊ eccl'ie
¶ Si vſus vel vſa eſt fucis ⁊
aliȷ̄s ornamentis ad inducē/
dum hoīes ad ſui ꝯcupiam
extra matrimonium.morta/
le eſt indubitatum.¶ Si ita
inordinate delectatur in hu/
iuſmodi.ita ꝙ etiā ſi ſcirꝫ ho
mines ex ſui ornatu ſcandali
ꝫari.id ē trahi ad ſui ꝯcupiaꝫ
non curans de ruina ꝓximi
mortale eſt.¶ Si ad ꝯplacen
dū viro ſuo. vel ad inuenien
dum virū ſi ē inupta.vel ne ō
ſpicar̄ ab aliȷ̄s. vel ex aliq̄ le/
uitate vſa eſt fucis vl' aliȷ̄s or
namentis ſupfluis de ſe non
eſt mortale ſed poti⁹ veniale.
niſi hic ſit notabil' exceſſus i
hmōi.vt poſſit iudicari ō oc
caſiōe data alioꝝ ruine. ⁊ nō
tm̄ accepta qō eſt difficile iu/
dicare¶ Si habuit nimiā di
ligentiā ⁊ ſtudiū ⁊ tps ad or/
nandum ſe.vel fecit exceſſum
in portatura veſtiū vltra ſuū
ſtatum vel conditionem vl' ñ
ſm morem patrie.vel veſtibꝫ
nimis delicatis pctm̄ ē.

Capl'm tertiū de filiabꝫ in anis glorie. Et primo de hypocriſi.

ſ I ſimulauit ſanctitatē
hr̄e ꝑ ieiuniū orōnem
⁊ hmōi.cū malus eſſꝫ
ſi hoc egit ad ꝯſeq̄ndam lau/
dem hūanā. cōſtituens ibi fi
nem.mortale eſt. al's veniale
niſi aliud vicium adiungar̄.
¶ Si ſimulauit ſanctitateꝫ ꝑ
hypocriſim intēdēs aliq̄d ꝙ
ſit cōtra honorē dei vl' vtilita
tē ꝓximi.vt ſeminare errores
adipiſci indign⁹ eccl'iaſticaꝫ
dignitatē.decipe em̄ ꝓximū
tpaliter vel ſpūaliter mortale
eſt.¶ Si ſimulauit ſanctita
tem exiſtens malus vt dētur
ei elemoſyne ſicut ſctō viro vl'
ꝓcuratōes eccl'iarum vt cere
tanꝫ ſil'ia; mortal'r peccauit

Si ſimulauit maiorē ſan/
ctitatē q̄ȝ habuit. vel occulta/
uit ſuū defectū ad edificatiōȝ
p̱ximorum. non eſt peccatuȝ
vel leue vel veniale eſt. aut ſi h̄
facit ob aliquam vanitatem
vel inanem gloriam. eſt veni/
ale

De iactantia

I laudauit ſeipſ̄ȝ d̄ ali/
ſ q̄ ope pcti mortalis.
mortal̄r peccauit. Si
aūt de ope veniali. venialiter
peccauit quantum eſt de ſe.
¶ Si laudauit ſe d̄ aliquo o/
pere bono. vicȝ de virtute. de
ſcia. de induſtria. vel diuitijs
vel potentijs. ⁊ hmōi. ex ſup/
bia ⁊ inani gloria. mortale eſt
vel veniale ſm radicem ipſi⁹
ſupbie vel inanis glorie vnd̄
procedit. ¶ Si laudauit ſe cō
temnēdo alios. vt phariſeus
publicanum mortale eſt.
¶ Si aūt ex aliqua leuitate l̄
vtilitate conſequenda venia
le vel nullum eſt.

De ironia

I vilificauit ſe verbis
ſ vl̄ factis plus q̄ȝ ſen/
tiat in ſeipo in mēte. di
cens aliqua mala de ſe q̄ in ſe
non cognoſcit veniale eſt. ⁊ d̄r
ironia.

De contentione

I q̄s ꝯtendit aduerſ⁹
ſ aliū ꝯtra veritatē ſciēt̄
in reb⁹ alicui⁹ impor/
tantie mortale eſt. ſecus in re/
bus p̄uis ⁊ inaduertenter.
¶ Si cōtēdit p̱ ꝟitate. ſȝ ni/
mis inordinate cōiter ē veni
ale. ſȝ poſſȝ ibi eē tāta iordia/
tio ꝙ rōe ſcādali ſeq̄ntis eſſet
ibi mortale.

De diſcordia

I bn̄s tractare aliqua
ſ cum alijs in cōi nolit
ꝯcordari cum alijs de
his que ordinant̄ ad honorē
dei vel p̱ximorum vtilitatem
ex eo ꝙ male afficitur ad eos
vel vt oſtēdat ſe plus ſcire q̄ȝ
alij. mortale eſt. ſecus autem
ſi n̄ ꝯcordat. vicȝ ꝙ ſibi videt̄
eſſe magis ſm deum ⁊ rōneȝ
qd̄ ipe intendit. qr tūc vel nō
eſt peccatum vel leue niſi ſit
nimis ꝑtinax.

De ꝑtinacia

I fuit ꝑtinax in ſentē/
ſ tijs ſuis diſcrepans a
cōmuni ceteroꝝ conſi
lio vel iudicio. cōmuniter eſt
veniale p̱iculoſum ⁊ inducti
uum erroris.

De ſingularitate nouitatū

I fecit ſingularitates
ſ l̄ nouitates i ꝯuerſatō
ne vite vel veſtibus vl̄

cerimoniĳs vel aliĳs adinuẽtõi
bus peccatũ eſt. ꝛ ſi adinuẽit
aliquã malã ꝯſuetudinẽ oĩa
ei imputant

De inobedientia.

J nõ obediuit ſuꝑio/
ſ ribꝫ ſuis ſpũalibꝫ vel
tp̄alibꝫ legibꝫ canonicꝭ
vl̄ ciuilibꝫ rõnabilibꝫ ꝛ ſiq̇ dẽ
tranſgredit̃ ſuꝑioꝝ ordinatõ
nes hñtes vim p̄cepti. vt qñ
mãdat̃ ſuari verbo vel ſcrip
to in ṽtute ſctẽ obediẽtie vel
ſub pena excõicatõis vel car/
ceris. vel aliĳs penis ḡuibꝫ ꝛ
hmõi equipollẽtĳs peccauit
mortal̄r. In aliĳs ṽo ordĩati
onibꝫ ſimpl̄r factꝭ trãſgrediẽ
do eſt veniale. niſi fiat ex ꝯtẽ/
ptu. qꝛ tũc ẽ mortale qñcũqꝫ
leuibus

¶ De gula. vi. ti. ꝛ hꝫ ca. iĳ.

Primũ capl̄m

Gula ẽ ſe/
g xtũ capitale viciũ. ꝛ ĩ
ordinatũ appetitum
ſeu delectationẽ circa cibũ et
potuꝫ. ¶ Nota q̇nqꝫ ſpecies
ſeu modos q̇ continent̃ in h̄
ṽſu. Pre ꝑpere laute nimis
ardenter ſtudioſe ¶ Si come
dit vel bibit extra horam de/
bitam ſine rõnabili cã ꝛ vrgẽ
te. ¶ Si eſt vſus cibis vl̄ po
tibus lautis nimis ꝛ delica/
tis vltra ꝯditõez ſui ſtat⁹. ali
ter enĩ decꝫ ꝯmedere infirmũ
q̃ꝫ ſanũ. ciuẽ q̃ꝫ ruſticũ. ¶ Si
comedit vel bibit in nimia q̃n
titate ſꝫm exigentiã ſue cõple/
xionis. qḋ enĩ vni parũ ẽ ni/
miũ ẽ alteri. ¶ Et pl⁹ comede
re in die ieiunĳ q̃ꝫ altera die ñ
ẽ de ſe malũ ꝓ vna comeſtiõe
Si comedit vel bibit cũ ni/
mio ardore gule ſeu cũ nimia
ꝯplacentia ꝯtẽt⁹ magis ſatiſ
facere delectatõi gule q̃ꝫ neceſ
ſitati ꝓuidere. ¶ Si adhibu/
it vel adhiberi fecit nimiũ ſtu
diũ et diligẽtiaꝫ circa cibaria
delicata p̄ꝑanda. vt cum va/
rĳs ſaporibꝫ ꝛ diuerſis mõis
ꝛ hmõi. In his oĩbꝫ ſpẽbꝫ vl̄
modis gule tũc ẽ mortale qñ
delectatio gule q̄ritur vt finiſ
parat⁹ facere ꝯtra p̄cepta vt
ſatiſfaciat delectatiõi gule. vl̄
cum comedit vſqꝫ ad crapu/
lam vel vomitum aduerten/
ter. ſicut fit a pleriſqꝫ ĩ carniſ/
priuio. vel vtitur aliquo cibo
ex quo veriſimilit̃ credit ĩcur
rere magnã leſionem perſone
In aliĳs ṽo caſibꝫ cõmunit̃
eſt veniale. ¶ Si comedit
carnes in quadrageſima vel
in aliĳs ieiuniĳs eccleſie. vel
in ſexta feria. aut in ſabbato

ꝑ totū annū niſi vrgēte cā ne ceſſitatis vel infirmitatꝭ pec/ cauit mortaliť ſi ſit ſine ꝯſilio medici. Si vſus ē lacticiniïs tpe q̄drageſime ſine cā infir/ mitatis. ꝛ ꝺ ꝯſilio medici pec cauit mortaliť. In aliïs vero ieiuniïs eccl'ie ſuari p̄t mos p̄rie q̄ntū ad vſum lacticinio rū q̄ mos ſi non appareat tu tius eſt abſtinere.

De ebrietate.

ſ I bibit vſq; ad ebrie/ tatē aduertēs ſe nimiſ bibere. vel potentiam vini ſufficientē ad iebriādu; vel de hoc dubitās ꝓbabiliť peccauit mortaliť. ſecus ſi ig rauit potentiam vini. vt noe. Si fuit cā inebriationis alterius aduertenter inducen do ad nimium potum vľ po/ nendo ſal ī vino. ꝛ hmōi mor taliť peccauit. ſecus ſi fecit cā medicine. Si induxit ali/ quē ad frangendum ieiuniū eccl'ie ſine cā legitima ſuis ꝑ/ ſuaſionibus peccauit morta/ liť. Si induxit pueros et iuuenes ad lambacitates ꝛ ta bernas ꝛ bmōi. vt ꝑuertat ad turpia. Si freq̄ntauit ta/ bernā ſiue cā rōnabili. vel cō uiuia diſſoluta pctm̄ eſt.

De inſenſibilitate.

ſ I abſtinuit ſe nimis a cibo ꝛ potu ꝛ aliïs ne ceſſariïs vite, ꝑpť qđ i currit infirmitatē cōiter ē ve/ niale. niſi fiat notabilis exceſ/ ſus. ꝛ addať obſtinatio ꝯ ad/ monitiōes ex hmōi defectu. q; tūc videť mortale rōne ꝑi/ culi inde ſequentis.

De filiab; gule. ꝛ p̄mo de ebetudine. Ca. iïj.

ſ I ex fumoſitatib; ior diate comeſtiōis ꝛ po tus incurrit ſcurrilita tē ſeu groſſiciē intellect⁹ et ex hoc ineptitudinē intellectus vel ineptitudinē legēdi oran diq; ē veniale cōiť.

De loquacitate.

ſ I nimis locutuſ ē ſeu dixit ꝟba ocioſa ꝛ ſine neceſſitate ꝛ rōnabili/ tate cōiter eſt veniale.

De ſcurrilitate

ſ I fecit act⁹ ſeu geſt⁹ i/ ordinatos. ꝛ ſi ſint ꝓ/ uocātes ad libidinem extra m̄rimonium eſt morta le. Si ꝟo ad diſſolutōꝫ vľ le uitateꝫ. vt ventoſitatē ꝛ hmōi veniale eſt.

De inepta leticia.

ſ I habuit ineptā letici am ꝛ vanā in ludis ꝛ iocis. cōiter veniale ē.

niſi addatur aliqđ vitiū.

De choreis.

c Choree q̄ fiūt cū inor/
diata leticia ſūt morta
lia q̄nq; modis. ṗmo cū fiūt
ex libidīe. ſc̄do cū fiūt ī eccle/
ſijs. qꝛ ſacrilegiū ē. tertio cuȝ
fiūt a clericis ⁊ religioſis cuȝ
mlīeribꝫ rōe ſcādali. q̄rto cuȝ
fiūt ex inani glīa vel vana leti
cia tā iordīata ꝙ ibi ꝯſtituat̄
finis. q̇nto cū tlēs choriȝātes
nō curāt de ſcādalo ꝓximi ē
mortale. In alijs aūt caſibus
cōit̄ eſt veniale. Poſſet tn̄ qn̄
q; eē mortale. nec de facili de
hmōi p̄t dari iudiciū.

De immundicia.

d Emūdicia q̄ p̄t itelli
gi cū q̇s imūde ꝯme/
dit. ⁊ eēt veniale. pꝛeci
pue ſi ex h̄ ꝯturbat alios. vel
qꝛ vomitū facit. ⁊ ſi h̄ facit qꝛ
nimium ꝯmedit. vel qꝛ auidi
us comedat pctm̄ eſt. ſecus ſi
cā medicine. vl̄ p̄t intelligi đ
īmūdicia pollutiōis q̄ cuȝ ac
cidit in ſomnijs nō imputat̄
ad pcm̄ ſ; pctm̄ p̄t eē in cā eꝰ
ſcȝ ſi ꝓceſſit ex crapl̄a vl̄ tur/
pi cogitatiōe p̄cedēti. vl̄ ex ne
gligētia. l̄ etiā pꝰ vigiliā reco
lēs đ ipa īmūdicia habita in
ſomnijs turpibꝫ delectat̄. ⁊ ſi
ē ꝯſenſus rōis đ hmōi turpi
delectatōe ē mortale vel venia
le. vel nullū ſi fit ex alleuiatōe
nature. ¶ De immūdicia ſeu
pollutōe ꝓcurata. ¶ Nota ꝙ
ſi q̇s q̇d agit hac intētōe ṗn/
cipal̄r vt pollutiōeȝ habeat ſi
ue vigilando ſiue dormiēdo
mortal̄r peccat. etiaȝ ſi fac̄ cā
ſanitat̄. Si aūt ipa pollutō
eē ꝯtigat ī vigilia p̄t volūta.
tē ⁊ ſine ꝓcuratōe n̄ ē mortl̄e.
¶ De luxuria titulꝰ. vij. ⁊ h;
capl̄a duo. Primū.

l Luxuria ē
ſeptimū capitale vi/
ciū. ſed qꝛ ſup̄ in p̄ce/
ptis dictuȝ eſt ſatis de ſpēbꝫ
eiꝰ in ope. ac etiā in cogitatōe
oī. illis omiſſis vidēduȝ ē de
q̇buſdā alijs ꝑtinētibꝫ ad ip/
ſā luxuriā ⁊ delectatiōem mo
roſam. ⁊ ṗmo. Si tetigit ali/
quē vel aliquā vel oſculatꝰ ē
libidinoſe extra cōiugiū mor
taliter peccauit. etiā ſi n̄ ſeq̇t̄
turpis actus. nā talia exerci/
tia ī ope ipo ꝓ vno pctō habē
tur cū ope iſto. ſ; tāto grauiꝰ
q̄nto in hmōi ꝯcurrūt pl̄a. ſi
aūt fiāt diuerſ̄ tpibꝫ diuerſa
ſūt pctā. Si ſcṗſit lr̄as l̄ por
tauit vl̄ miſit vel recepit con
tinētes amatoria ⁊ ꝓuocantia
ad laſciuiam aduertent̄ mor/

taliter peccauit. Si fecit
cantatões vł cãtauit vł legit
vel audiuit vba laſciuie. vel
turpia ꝺlectabilr ad ꝓuocan
dũ ſe vł alios ad laſciuiã mor
taleẽ Si aſſociauit aliquẽ
quẽ ſciuit ire ad ꝓuocãdũ. vł
turpit agẽdũ. vel ad faciẽdũ
ſerenatas vel matutinatas.
peccauit mortaliter. Si fuit
mediator int aliqs ad hmõi
turpia. vel poſuit aliqs medi
atores int ſe ꝛ int alios ꝛ hu
iuſmõi. peccauit mortalr Itẽ
ſi rcepit exeniũ ł donũ qꝺ cũ
qꝫ. ł miſit ex amore libidis.

¶ De delectatõe moroſa.

d E delectatiõe moroſa
qꝺ viciũ repit in tepi/
dis ꝛ mltũ negligẽtibꝫ
nã feruidi ſubito cogitatões
expellũt noxias. ꝛ frigidi de/
ſiderijs opis acquieſcunt.
Si habuit cogitatões im
mũdas ꝛ carnales in qbꝫ tra
hit morã poſtqꝫ rõne ꝑpẽdit
ꝑpt delectatõeꝫ ipam cogitã
di hmõi peccauit mortalr.
Nõ ſolũ qñ q ſ cogitatõibꝫ lu
xurie rõe cõſenſit deliberans
facere malũ ſi adeſſet cõmo/
ditas. ſed etiã nolendo opus
ꝑpetrare. ſꝫ ñ curãdo ipas co
gitatões libidinoſas expelle
re poſtqꝫ ꝑpẽdit. ſꝫ i eis volũ
tarie imorãdo peccauit mor/
taliter.

De filiabꝫ luxurie. Ca. ij.

d E filiabꝫ luxurie de q
bus nõ optet mltũ in
trogare. qꝛ difficile eſt
itelligere niſi cũ mixta aliorũ
viciorꝫ. ꝛ ꝑma ẽ cecitas mẽtꝭ

d E cecitate mẽtꝭ. ſi fuit
ita mẽte occupatꝰ cir/
ca mũdana ꝛ carnalia
ꝙ neſciuit de deo cogitare. vł
de rebꝫ ſpũalibꝫ.

De ꝑcipitatiõe.

d E ꝑcipitatõe. ſi fuit ꝑ
ceps et ſubditꝰ i opi/
bus ſuis ſine ꝯſilio et
examiatiõe mẽtꝭ ꝺbita agẽs.

De incõſideratõe.

d E icõſideratõe. ſi fuit
icautꝰ i factꝭ ſuiſ. ñ bñ
iudicãs circa occurrentia

De incõſtantia

d E incõſtãtia. ſi i eo ꝙ
deliberauit boni age/
re fuit icõſtãs ꝛ mutabilis ex
paſſione.

De amore ſui.

d E amore ſui. ſi nimis
ſeipm dilexit querẽdo
corpis delectatões et
ꝯmoditatẽ et hmõi.

De odio dei.

d E odio dei. ſi habuit
deũ ł legẽ eiꝰ i diſplicẽ
tia. qꝛ ꝓhibꝫ ꝯcupiaꝫ ꝛ hmõi

De amore vite pn̄tis.

De amore vite pn̄tis ſi nimis amauit vitam iſtā pn̄tē ꝓpt voluptates carnis q̄bꝰ eſt deditus ita amare vitam pn̄tem ꝙ aliq̄s vellet hic ꝑpetuari. ſm Pet. eſt mortale.

¶ De horrore futuri ſeculi.

De horrore futuri ſeculi. ſi horrorem habuit ad vitā futurā. De alijs ꝟo q̄ ꝑtinēt ad viciū luxurie circa cōiugiū. vide īfra de ꝯiugatis.

¶ De ſupbia titul⁹. viij. ꝛ hꝫ capitula duo. Primū.

Superbia ſm Grego. ē regina oīm capitaliū vicioꝝ. Et ē viciū multū ſubtile ꝛ difficile ad cognoſcēdū. ꝛ ꝯſiſtit in appetitu iordiuato ꝓp̄e excellentie. ꝛ hꝫ quattuor ſpecies ſiue modos de q̄bus potes īterrogare. put videbitur expedire ſi tn̄ penitens intelligat. Si bona naturalia ſpūalia vel tp̄alia q̄ habuit ſibi attribuit. ꝛ a deo nō recognouit. Si bona ipā a deo recognoſcens meritis ſuis p̄ncipalit̄ ſe accepiſſe eſtimauit. videlicet ꝑpter ſua ieiunia. oratōes ꝛ hm̄oi. Si ea bona q̄ nō habuit ſibi attribuit. vel pluſq̄ȝ habuit cum exiſtimat ſe habere multū hūilitatis charitatꝭ patiē ꝛ hm̄oi cū non hꝫ. Si reputauit ſe meliorē eſſe ceteris alios ꝯtēnēs. in q̄libet horū modoꝝ p̄t eē mortale vl' veniale. ſm ꝙ ratōne conſentitur vel non.

De filiabꝰ ſupbie. Cap. ij. Et p̄mo de deriſione.

De deriſione q̄ aliq̄n p̄cedit ex ſupbia. Si irriſit ſacramenta ꝛ alia diuina vilipendens ea. aut ſāctos viros. aut prelatos. aut deo ſuire volētes. vt ſic retrahat eos peccauit mortaliter. Si irriſit intēdens ex h̄ iniuriā ꝛ vilificatōeꝫ. vel notabilē ꝑturbatiōeꝫ ei⁹ mortal'r peccauit. ſꝫ ſi ex leuitate vl' cā ioci ſecus. De ambitiōe.

De ambitōne q̄ ꝓcedit ex ſupbia ꝛ iportat inordinatū appetitū honoris. ꝛ multū repitur in p̄latis ꝛ dn̄is. Si deſiderauit aliquā dignitatē vel bn̄ficiū curatū rōne deliberata p̄ncipalit̄ ꝓpt honorē vel dignitatē vel vtilitatē tp̄alem peccauit mortal'r Si deſiderauit dignitatē vl' bn̄ficiuꝫ eccl'ia/

ſticū vel ſeculare ad qḋ eſt in dign⁹ vł iept⁹. vic; q: crimi/noſus ꝛ hmōi peccauit moꝛtalit̄. Si deſiderauit vel q̄ſi/uit ad hmōi ꝑuenire etiā faciendo ꝯ ꝑcepta moꝛtl'e ē. Si q̄ſiuit honoꝛē ḋ q̄cūq; re ita i oꝛdinate ꝙ ibi ꝯſtituat fine; moꝛtale ē. In alijs ꝟo caſib; videt̄ veniale.

De ꝑ̄ſumptiōe

p Reſumptio q̄ ꝓcedit ex ſupbia ꝯſiſtit i h ꝙ hō pōit ſe ad ea q̄ ſt̄ ſupꝛa vires ſuas. vel nō ꝑtinēt ad ꝯditōe; ſuā. vt ſeculari ad iudicādū clericos. vel eos q̄ nō ſūt ſibi ſubiecti. vel ḋ his de q̄b; nō h; ꝑtātē peccauit moꝛtalr̄. Si poſuit ſe ad faciendū ea exercitia ad q̄ nō erat apt⁹. vñ ꝑt ſeq̄ ſpūale vel tpale dānū alteri. vt medic⁹ ignarus medicine. vel aduocatuſ ignar⁹ ad aduocandū. iudex ad iudicādū. cōfeſſoꝛ ad au/diēdū ꝯfeſſiōes ꝛ hmōi. peccauit moꝛtalr̄. ſecus aūt ſi cōpetēt̄ in arte illa ꝑitus erat. ¶Si ꝑ̄ſumēs de ꝟtute ſua expoſuit ſe ꝑiculis pctōꝝ vt va/dens ad loca ihoneſta. vł fre/q̄ntās ꝯuerſatō; mulieꝝ leuium ꝛ hmōi. vbi de facili pōt labi i moꝛtali pctō. moꝛtl'e videt̄. Si nimis de ſe ꝑ̄ſumēs nō ꝓuidet neceſſitatib; vł ꝑi/culis occurrentib; ſpūalibus vel tpalib; expectās effectu; miraculoſū a deo. ſ. vt cum ſanet infirmū ſine medico ꝛ medicinis. vel miniſtret ei cibū ſine laboꝛe eſt moꝛtale. ꝛ ḋ; tētare deum.

De temeraria iudicatōe.

ſ I facta alt̄i⁹ q̄ dubia ſūt q̄ aīo fiant in malā ꝑtē interꝑ̄tat⁹ ē ſeu iu/dicauit. ꝛ ſine ſignis ſufficiē/tib; indicantibus maliciam alterius deliberate iudicauit aliquem de pctō moꝛtali moꝛtaliter peccauit. Si ꝟo iudi/cauit de veniali venialit̄ pec/cauit. Idē ſi iudicauit ḋ moꝛtali ſed nō deliberato aīo.

De curioſitate.

ſ I fuit curioſus circa cognitiōem intellecti/uā. vt q̄rendo ſcire q̄ ſt̄ ſup̄ capacitatē ſuam. vic; de trinitate. de ꝑdeſtinatiōe. vel q̄rendo ſcire a q̄bus non d;. vt a demonijs. vel ꝑ ſoꝛtes l' q̄rēdo ſcire paꝝ vtilia ꝛ dimittendo magis neceſſaria. vł q̄rēdo ſcire ſolū ad ſciendu; et nō ad deū ꝯgnoſcendū vł ad aliquā vtilitatē pctm̄ ē q̄nq; moꝛtale. quandoq; veniale.

Si fuit curioſus circa vſus
ſenſuū.ſ.oculis aſpiciēdo.au
rib' audiēdo.narib' ad odo/
randū.guſtu ad guſtandū.ta
ctu ad tāgēdū ſine neceſſita/
te vel vtilitate ſꝫ ſolū delecta
tiōe ſenſuali.pctm̄ ē cōiter ve
niale.ꝛ qn̄qꝫ pōt eē mortale.
Si reppit ſe in ſpectacul' ad
vidēdū. vt torneamēta/pale/
ſtra.currere ad brauiū ꝛ hmōi
nā ſi i h ſit piculū mortis ſpi
ritualis vel tēpal'. vt qn̄ ſunt
ſpectacula repſētatiua turpi/
tudinē.l' cū recipet notabilē
leſiōeꝫ corpis ē mortl'e.ꝛ mul
to magſ i exercēte ꝛ pbēte occa
ſionē i hmōi ſpectacul'. al's ē
vēiale.niſi ppt h aliqs ita de
lectat ꝙ mens ei⁹ auerteret a
do.ita vicꝫ ꝙ pat⁹ eēt trāſgre
di mādata di ꝛ eccl'ie vt illa a/
ſpiceret vel faceret. Et h ideꝫ
intelligo de qcūqꝫ pctō.qd d
ſe eſt veniale.q2 p hūc modū
pt effici mortale.

De ingratitudine.

I Ngratitudo repit i oī
pctō mortali. ſꝫ vt cir/
cūſtātia aggrauās ip
ſū.q2 vbi hō dꝫ ſp ſeruire do
cū offendit. Eſt etiam vnum
ſpēale pctm̄ inqntū.ſ. recipi/
ens bn̄ficia a deo vel ab hoīe
ca nō recogitat ꝛ regratiat et
recōpenſat.vel ꝙ peius ē vi/
lipendit beneficia recepta vl'
murmurat de eis.vel iniuria
tur bn̄factori.cōiter aūt repit
mixtū cuꝫ aliq genere pcti qn̄
mortale.qn̄ veniale ē.

De ſcandalo.

D E ſcādalo qd qn̄qꝫ n̄
eſt pctm̄ ſpēale ſꝫ circū
ſtātia aggrauās pctm̄.inqn/
tū vicꝫ ex dicto vel facto alte
rius nō recto dat alti occaſio
ruine ſpūal'.ꝛ h ē ſcādalū.ꝛ ſi
h intēdat ē circūſtātia aggra
uās pctm̄.ꝛ mutās ſpēm vn̄
ē neceſſaria ꝯfiti qn̄ ē tale qd
ꝑſil'r trahēs ad ruinam pcti
mortal'.ꝛ pcipue cū h ſeqtur
Si aūt h ītēdat.ſ. ducere a/
liquē ex dicto vl' facto ſuo ad
aliquā ruinā ē mortale ꝛ ſpēa
le pctm̄ ſi ītēdat inducere ad
mortale.al's veniale.

De adulatione.

A Dulatio q cōit' eſt ſcā/
dalizatiua. ꝛ ꝯſiſtit in
h ꝙ qs verbis vel fa/
ctis ſuis inordinate qrit pla/
cere aliis ad beniuolentiā ca
ptādā.ꝛ ſi in malo adulat' eſt
crimīal'r.puta laudās aliquē
de vindicta facta vel turpitu
dine ꝛ hmōi.ē mortale.¶ Si
adulat vel laudat aliqueꝫ in/
tendēs cū decipe notabiliter

tpalib⁹ vel ſpūalib⁹ ē mortale
ſecus ſi aliq̄d iuſtum intendit
ab eo habere vel q̄d puum re
cipe p modū doni vt hiſtrio/
nes. Si nimis laudauit ali/
quē et quo ille ſumpſit occa/
ſionē ſupbie vl' inanis glorie
cōiter eſt veniale. ⁊ poteſt etiā
aliqn̄ eē mortale. Si vo lau/
dauit aliquē ad eū excitandū
magis ad virtutē. vel ad ꝯfor
tandū eum in tribulatōib⁹ et
tentatōib⁹. ⁊ obſuatis debi/
tis circūſtātijs eſt vtuoſum ⁊
meritoriū. al's veniale.

De blaſphemia in ſpiritū/
ſanctum.

E blaſphemia in ſpi/
d ritū ſanctū q̄ procedit
ex malicia. vīc₃ inq̄n/
tū q̄s nō ꝯtemnit vel refugit
ea cogitare mēti occurrentia
p q̄ poſſ₃ retrahi a pctō. et h₃
ſex ſpēs. ſ. Preſumptio. De/
ſperatio. Inuidētia fraterne
gratie. Impugnatio verita/
tis agnite. Obſtinatio. Im/
penitētia. De his vo interro/
gandū eſt put videt'. et cōiter
n̄ repit' niſi i multū ſceleratis
Preſūptio aūt dicit' h cū q̄s
preſumit d dei miſcdia exiſti/
mās q parcat ſibi ad bn̄pla/
citū ſuū. vel q ſaluet cū pſeue
rantē in pctō. Deſpatio autē
cū credit deū nō poſſe nec vel
le ſibi parcere etiam penitenti
vel volēti ſaluari. Impugna
tio vitatis agnite dr cū q̄s cō
tradicit vitati ſibi q̄m nouit
Inuidētia fratne gr̄e eſt cum
dolet q̄s de gr̄a dei ⁊ gl'ia cre
ſcente in hoib⁹. Obſtiatio cō/
firmat volūtatē ſuā in pctis
cōmiſſis. Impnia aūt dr cū
q̄s pponit firmit' ſe i futuru₃
nō penitere.

De ſciſmate.

E ſciſmate. h peccatū
d cōmittitur cū q̄s rece/
dit ab obediētia roma
ne eccleſie ſumens ſibi aliud
caput vel ſequēs aliquē cano
nice nō electū. ⁊ ſp ē mortale ⁊
excōicatio ꝯ tales. niſi forte
cū eſſent duo q̄⁊ q̄lib₃ habe/
ret' p ſūmo pōtifice a ſuis ſe/
q̄cib⁹. ⁊ neſcit' clare q̄s ſit ca/
nonice elect⁹. In h em̄ videt'
ppl'i excuſari ſi nō ſunt ptina
ces. ſ₃ pati illi adherere quem
ſciunt vere eſſe electū canoni/
ce. Si initit' ordiatōib⁹ l' alie/
natiōib⁹ factis a ſciſmatic' ex
cōicat⁹ ē. extra de ſciſma. ca. i.

De infidelitate paganorū
hereticorū ⁊c̄.

E infidelitate pagano
d rum hereticorū vel iu
deoru₃ q̄⁊ q̄lib₃ eſt
grauiſſimū pctm̄ ducens ad

dānatōez. nō optet ħ dicere i/
ter hos. Soli ei heretici ſūt
excōicati. ſꝫ ⁊ cū aliis ꝑcipue
iudeis ñ dꝫ hr̄i domeſtica cō
uerſatio. ⁊ ꝑcipue idiote. Po
tes circa hmōi īterrogare ꝓ/
ut tibi videt̄. ſ. ſi habuit aliqđ
dubiū in his q̄ ſūt fidei. vicꝫ
de ſacr̄o altaris ⁊ hmōi. ⁊ ſi đ
ħ hꝫ diſplicētiā nō ē curādū.
Si aūt volūtarie et ſpōte du
bitat eſſet mortale. Hereticꝰ
q̇dem eſt excōicatus ⁊ nō p̄t
abſolui circa ſedem ap̄licam.
vt ptꝫ in ꝓceſſu curie. Itēꝫ re
ceptor credens vel fautor he/
reticoꝝ eſt excōicatuſ. extra đ
here. c. q̇cūqꝫ. li. vi.

Incipit ter/

tia ⁊ vltima ps ī q̄ tractat̄ de
mō interrogādi ſm ſtatꝰ diuer
ſos ꝑſonaꝝ. ⁊ ꝑmo ad ꝯiuga/
tos. c. i. ⁊ hꝫ. §. xxiij.

Unc ve/
ro formāde ſt̄ interro/
gatiōes ꝑtinētes nō
ad oēs ſꝫ ſolū ad q̇ſdā ſtatus
hoim. ⁊ ꝑmo ad ꝯiugatos i/
terrogādi ſūt ñ oēs. ſꝫ ꝓut vi
det̄. Si đ facto ꝯxerūt in ali/
q̄ cāu ꝓhibitꝗ mortale ē. qꝛ ꝯ
ꝓhibitiōeꝫ. niſi igrantia facti
ꝓbabilis eos excuſaret. Sꝫ
ſciendū eſt ꝙ ſūt q̇dā īpedim̄
ta q̄ īpediūt mr̄imoniū ꝯhen
dū et dirimūt iā ꝯctū q̇a nul
lū ē. qđ intelligēdū ē qñ dicta
īpedimēta ꝑus int̄ eos inue/
niūt̄ q̄ꝫ ſit ꝯctū mr̄imoniū. et
ea ꝯtinent̄ i iſtis ꝟſibꝫ. Error
ꝯditio votū cognatio crimē.
Cultꝰ diſpitas vis ordo liga
men honeſtas. Si ſis affiniſ
ſi forte coire nequibis. Hec
aſſociāde vetant cōnubia fa/
cta retractant. ¶ Pro horum
aliq̄li breuiſſima declaratōe.
¶ Nota ꝙ error intelligit̄ đ ꝑ
ſona ñ đ fortuna vl̄ bonitate
cū. ſ. q̇s ꝯbit cū berta credēs
eē katherinā. cuꝫ q̄. ſ. ītēdebat
ꝯhere. Conditio intelligit̄ đ
ꝯditōe ſuili. ſ. cū q̇s ꝯhit cū
ſerua credēs eā eē liberā. Nā
ſi liber ꝯhit ſcient̄ cū ſerua tꝫ
mr̄imoniū. ⁊ ſil̄r ſi ꝯhit ſuus
cū libera credens eſſe ſeruam
Idē videt̄ ſi ſeruus cū ſua lꝫ
crederet̄ eē libera. Uotū. ſ. ſo/
lēne ꝑ ꝓfeſſionem tacitam vl̄
expreſſam alicui religioni ap
probate. tal̄ etiā eēt excōicatꝰ
Cognatio q̄ eſt triplex. ſcꝫ na
tural̄. ſp ūalis et legalis. Na/
turalis dr̄ conſanguinitas. ⁊
hᶜ hꝫ tres lineas. ſ. aſcēdētiū.
vt pr̄ ⁊ auꝰ ⁊ hmōi. deſcendē